

Z á z n a m

ze zasedání mimořádné Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR,
 které se konalo dne 23. března 2012 na Úřadu vlády ČR

Přítomni: dle prezenční listiny

P r o g r a m

1. Materiály k projednání

- 1.1. **Aktuální ekonomická situace a návrhy na její řešení**
- 1.2. **Příprava Národního programu reforem**
- 1.3. **Zpráva Pracovního týmu RHSD ČR pro vnitřní trh**

Různé

2. Přílohy:

- Prezenční listina
- Stanovisko KZPS ČR k bodům programu na mimořádnou Plenární schůzi RHSD ČR dne 23. března 2012
- Stanovisko SP ČR k úpravám státního rozpočtu na rok 2012 a k rozpočtové politice 2013 – 2014
- Stanovisko k bodu 1.1. Aktuální ekonomická situace a návrhy na její řešení a doplnění stanoviska SP ČR – Ing. Jaromír Schubert, Unie středního stavu
- Stanovisko SP ČR k Národnímu programu reforem ČR 2012

Průběh jednání

Jednání zahájil a řídil Dr. Ing. Jaromír Drábek, ministr práce a sociálních věcí a výkonný místopředseda RHSD ČR (dále předsedající). Seznámil s programem a omluvil nepřítomné členy vládní delegace, ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského a ministra průmyslu a obchodu MUDr. Martina Kubu.

K bodu 1.1.: Aktuální ekonomická situace a návrhy na její řešení

Úvodní slovo přednesl ministr financí Ing. Miroslav Kalousek, který uvedl, že se v nejbližších letech nedá očekávat, že ekonomika v Evropě a v ČR poroste, spíše je očekávána stagnace. Domníval se, že politické diskuse pokročí natolik, že dnes bude na stole ucelený vládní materiál. Doposud se tak nestalo, proto předložený materiál je materiálem MF ČR. Očekává, že v materiálu ještě dojde ke změnám. Navrhovaná opatření lze rozdělit do tří částí. V první části jsou opatření, bez kterých si konsolidaci nedokáže představit. Jedná se o vyšší inkaso DPH, nižší tempo valorizace důchodů, snížení nákladů na státní správu. Do první části patří i proexportní opatření a efektivní využívání evropských prostředků. K tomu chce vláda připravit materiál. V druhé části jsou další důležitá opatření, která se týkají spravedlivého rozdělení nákladů na celou společnost. Jde o otázku živnostenských paušálů, změnu daně z příjmu u vysokopříjmových skupin obyvatel. V poslední části jsou opatření, která konsolidaci příliš neovlivní, ale bylo by vhodné je využít. Na závěr sdělil, že vláda je odhodlána veřejné rozpočty konsolidovat stejně, jako se o to snaží ostatní státy Evropy.

Předseda vlády RNDr. Petr Nečas připomněl, že neexistuje žádná konečná podoba materiálu. Současným materiálem se zabývá PEM. Za důležité považuje současný kurz vlády, a to trvalé snižování deficitu veřejných financí. Připomněl postavení ČR v Evropě a okolnosti a vlivy, které ovlivňují pohled na naši republiku. V současné době jsme věrohodnou zemí, jak z pohledu EU, tak z pohledu mezinárodních finančních trhů. Dále uvedl příklady

prodeje dluhopisů ČR a dalších zemí a dopady na dluhovou službu. Zdůraznil, že nemá cenu přijímat dílčí opatření, ale je třeba přijmout razantní opatření, jak jsou uvedena v materiálu. Zvýšení DPH a snížení valorizace důchodů s ohledem na neustále se zvyšující výdaje na důchody. Na závěr připomněl, že vláda trvá na konsolidační strategii a v letošním roce musí být deficit veřejných financí pod 3,5% HDP a od příštího roku pod 3%. Konstatoval, že podobně postupují vlády v celé Evropě.

Vystoupení doplnil ještě ministr financí Ing. Miroslav Kalousek, který připomněl náklady na dluhovou službu. Náklady na úroky jsou v letošním roce něco málo pod 80 mld. Kč. Při stabilním prostředí a dodržení strategie vlády, očekává v roce 2014 tyto náklady ve výši 105 – 110 mld. Kč.

Prezident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák poděkoval za včasné dodání materiálu s tím, že je však problém se vyjadřovat k materiálu MF ČR. Měl to být materiál vlády. Domnívá se, že všichni se shodnou na dvou principech, kterými jsou vyrovnané finance a zlepšení konkurenceschopnosti. Proto musí být přijata zásadní prorůstová opatření pro konkurenceschopnost, která však v materiálu chybí. Nelze pouze škrtat. Příjmová a výdajová strana musí být v rovnováze. Pro práci je třeba klid a sociální smír. Za stranu zaměstnavatelů požádal o svolání mimořádné Plenární schůze RHSD ČR, která by řešila analýzu celé oblasti strukturálních fondů a prorůstová opatření na krátké a delší období. Do budoucna je třeba se zabývat hospodářskou politikou vlády. Zatím to vypadá, že touto politikou je rozpočet. Také je nutné urychleně aplikovat strategii konkurenceschopnosti. Pro rok 2012 lze bez problémů proškrtat 20 mld. Kč ve státní správě, ale současně je nutné řešit i příjmovou stranu, výběr daní a daňové úniky. Dále k předloženému materiálu uvedl, že se zvýšením DPH nemá zaměstnavatelská strana problém. V zavedení uhlíkaté daně vidí problém, protože chybí analýza a surovinová politika vlády. Je nutné znát dlouhodobý výhled. Rovněž konstatoval problémy v uplatnění příjmů z prodeje povolenek. Je třeba si uvědomit, že nejhorším znečišťovatelem v oblasti prachu je lokální topení, dále soukromá autodoprava a teprve potom průmysl. Vyslovil zásadní nesouhlas se zdvojnásobením sazby daně z elektřiny. Z hlediska konkurenceschopnosti firem jsou největším problémem ceny vstupů a proto již nyní vysoká cena elektrické energie a dnes také nafty působí podnikatelům značné potíže. Naopak vyslovil souhlas se zvýšením daně vysokopříjmové skupině, se zrušením zaměstnavatelského paušálu a se zavedením srážkové daně vůči daňovým rájům. Politický problém předpokládá u výdajových paušálů u OSVČ, ale určitá úprava by se zde udělat měla. Situaci je nutno analyzovat a věnovat pozornost rozdílným náplním činnostem jednotlivých OSVČ. Je třeba stanovit limity. Navrhnul, že ten, kdo je plátcem DPH, by neměl paušály a ten, kdo není plátcem DPH, by mohl paušály využívat. Dále jako chybný krok vidí zrušení osvobození z daně na plyn pro lokální vytápění, který povede k tomu, že se řada domácností vrátí k uhlí a dřevu. Jako poslední zmínil otázku důchodů. Zmrazení důchodů není asi možné, ale je třeba udělat nový racionální vzorec pro valorizaci důchodů. Na závěr zopakoval, že pro jednání je potřebný kompletní materiál vlády a opakovaně požádal o svolání mimořádné Plenární schůze RHSD ČR ke stavu, čerpání a realokaci strukturálních fondů a k prorůstovým faktorům ekonomiky.

Předseda KZPS ČR Jan Wiesner připomněl písemné stanovisko KZPS ČR, které bude přílohou zápisu a současně uvedl, že dalším problémem je zrušení zelené nafty.

Ke zrušení zelené nafty vystoupil Ing. Martin Pýcha, který uvedl, že se jedná o velmi citlivou záležitost. Zemědělská politika je regulována společnou politikou EU, která značně omezuje některé nástroje podpory. Současný systém plateb na plochu vede k orientaci na nezákladnější suroviny a opouštění náročnějších produktů, které ale s sebou nesou zaměstnanost a přidanou hodnotu. Tento systém není správný a vede např. k tomu, že rychle klesá živočišná produkce. Proto se domnívá, že právě zelená nafta je jednou z možností, jak těmto náročnějším výrobám pomoci. Pokud se zelená nafta zruší, je to signál pro zemědělce, aby pěstovali pouze řepku a obilí, propouštěli lidi a rušili náročnější výroby, jako je ovocnářství a živočišná výroba.

Předseda KZPS ČR Jan Wiesner doplnil své předchozí vystoupení souhlasným stanoviskem ke zvýšení daní vysokopříjmovým skupinám, ale upozornil na nutnost analyzovat a řešit platy manažerů státních podniků.

Prezident Unie středního stavu Ing. Jaromír Schubert se zmínil o dočasném zvýšení daně z příjmu fyzických osob a upozornil na rozdané stanovisko k této problematice. Požádal, aby se tam nerealizoval výkyv mezní sazby odvodového zatížení, aby mezní sazba byla lineární ve výši 31% resp. 32%. K výdajovým paušálům konstatoval, že zástupci živnostníků předložili návrh řešení, jak zamezit zneužívání paušálů. V této souvislosti zmínil i otázku výše limitů pro uplatnění paušálů.

Prezident SOCR Ing. Zdeněk Juračka konstatoval, že návrh uvedený předřečníkem je nesystémový a situaci neřeší.

Předseda ČMKOS Jaroslav Zavadil se vrátil k vystoupení Ing. Jaroslava Hanáka, kde nesouhlasil s jeho názorem, aby nebyly zvyšovány daně právníkům osobám. K oblasti státní správy potom uvedl, že úsporná opatření se dotýkají např. policie a učitelů. U vlastního materiálu potom konstatoval, že se jedná o zásadní střet koncepcí. MF ČR bojuje proti třem deficitům. Aby zůstal plánovaný deficit rozpočtu 105 mld. Kč, bude nutno podle propočtů ČMKOS seškrtnat 60 mld. Kč. Zavedením důchodové reformy dojde k dalšímu propadu, který se bude muset nahradit. Konečným výsledkem bude seškrtnání o 90 mld. Kč. Upozornil na již dnes zdevastovaný sociální systém, kde dojde k dalším škrtům. Domnívá se, že není třeba tak razantně snižovat deficit. Neví, zda je nutná mimořádná Plenární schůze RHSD ČR, když návrhy odborů nejsou akceptovány. Jedná se třeba o odložení důchodové reformy, nebo mírnější snižování deficitu, kde by se více finančních prostředků mělo dostat do prorůstové politiky. Jsou zde určité věci, které řeší příjmovou stranu rozpočtu, ale jít hlavně cestou škrtů je špatné. Upozornil, že není možné zjednodušovat situaci ve společnosti, kde narůstá napětí. Vzněl dotaz na vládní stranu, zda je ochotna přistoupit na některé návrhy řešení ze strany odborů. Pokud ne, tak je nutné hledat jiné řešení.

Předseda ASO Bohumír Dufek uvedl, že nechce komentovat předložený materiál s ohledem na situaci ve vládě, kde se neustále mění postoje a neexistuje koncepce. Z tohoto pohledu je pro něj vláda nedůvěryhodná. Souhlasí proto, aby ulice řekla svůj názor. V souvislosti s úsporami by rád znal náklady jednotlivých ministerstev. Informoval, že v této souvislosti zaslal dopis předsedovi vlády. Na závěr požádal o přestávku pro jednání odborů.

Předseda OS KOVO Josef Středuľa se vrátil do historie předloženého materiálu a konstatoval, že sociální partneři materiál neměli, i když média s ním již operovala. Připomněl, že dlouhodobě odborová strana nabízela řešení a spolupráci při hledání postupů a východisek. Sociální partneři již při projednávání rozpočtu varovali před jeho nereálností. Do dnešního dne nejsou žádná opatření přijata. V této souvislosti konstatoval, že přijetí důchodové reformy není rozpočtově zodpovědné. ČMKOS materiál analyzovala a konstatuje, že navrhované škrtky ekonomiku ještě více podváží. Uvedl některé příklady. Situace je složitá a z vládní strany přichází neustále nové, od sebe odlišné informace. Připomněl, že přesunem spotřeby do zahraničí nebude mít zvýšení DPH potřebný efekt. Dále konstatoval, že nejjistějším příjmem je výběr zdravotního a sociálního pojištění a odvod daní. Přesunem řady lidí do OSVČ i zde dochází k propadu. Uznal, že řada úspor obsažených v materiálu je dobrých, ale přístup vlády k sociálním partnerům považuje za špatný.

Předseda vlády RNDr. Petr Nečas vyzval, aby nebylo zvyšováno napětí. Považuje za přirozené, že příprava takového důležitého materiálu vyžaduje čas a je to komplikovaný úkol, kdy je třeba promýšlet řadu variant. Vláda je koaliční a je proto normální, že názory jednotlivých koaličních partnerů se někdy liší a jednání jsou proto složitá. Vláda vyhověla požadavku na jednání a nic nebrání tomu se sejít znovu nad konečným vládním materiálem. Předseda vlády je přesvědčen, že otázka konsolidace je důležitá. Současně připomněl, že i vládní strana upozorňovala na možné změny parametrů státního rozpočtu a že situace se bude muset přehodnotit až se znalostí lednové makroekonomické prognózy. Upozornil, že rozpočtová politika a konsolidace výdajů je v souladu se strategií konkurenceschopnosti. Dále upozornil, že pouze u ČR a Estonska došlo ke zvýšení ratingu o dva stupně. Pro konkurenceschopnost je věrohodná rozpočtová politika velmi důležitá. Součástí opatření na roky 2013 a 2014 musí být prorůstová opatření. Bude se jednat o celý komplex opatření, včetně legislativních návrhů na příští rok. Bude obsahovat podporu exportu (navýšení fondů EGAP, export do mimounijních zemí), oblast čerpání evropských fondů, kde probíhá

intenzivní jednání s EU o realokaci. Připomněl, že realokace je možná pouze v některých případech. Dále chce mobilizovat aktiva státu a pustit je do ekonomiky. Další je podpora inovačního potencionálu státu. Vytvořit předpoklady, aby se ČR stala centrem fondů ve střední Evropě. Poslední oblastí je společné řešení regulační a administrativní zátěže a její odstranění. V okamžiku, kdy vláda bude mít návrhy těchto opatření hotové, tak společně s rozpočtovými opatřeními je sociálním partnerům předloží. Vláda se nebrání dalším návrhům, ale konečná odpovědnost leží na ní.

Ministr financí Ing. Miroslav Kalousek uvedl některé poznatky k medializaci materiálu. Nyní je příprava v půlce cesty a předpokládá, že do konce března dojde ve vládě k dohodě a materiál bude zpracován. Zatím žádný vládní materiál neexistuje. Dále reagoval na některé příspěvky z diskuze, lineární mezní sazbu, výdajové paušály a registrační pokladny, kde by zavedením vznikly příliš vysoké náklady.

Předseda OS Dopravy Luboš Pomajbík se ohradil proti názoru, že odbory chtějí eskalovat napětí. Nedělají to odbory, ale je to spontánní reakce lidí, kteří denně řeší existenční záležitosti. Konstatoval, že neexistuje hospodářská politika vlády. V průběhu předchozí krize byla společně s vládou přijata řada protikrizových a prorůstových opatření. Tato vláda se k nim nepřihlásila, ale nic nového nepřinesla. Zabývá se pouze škrty, a to je již neúnosné. Vláda neplní ani své schválené politiky a své vlastní vládní prohlášení.

Předseda OS KOVO Josef Středula se zmínil o konečné výši daně z příjmu právnických osob, o firemních autech a o usnesení vlády č. 36/2012, které hovoří o hodnocení rizik operačních programů s dopady na veřejné rozpočty. Odborová strana žádá o přesné vyčíslení. Na základě propočtů odborů se jedná o velmi vysoké částky. Jedná se odhadem o 35 – 55 mld. Kč. To by potom znamenalo, že by se rozpočet mohl dostat do ztráty 140 – 160 mld. Kč. V materiálu nejsou uvedeny dopady do veřejných rozpočtů. Ještě jednou požádal o vyčíslení dopadů. Na závěr přivítal materiál předložený analytickou skupinou Pracovního týmu RHSD ČR pro vnitřní trh s tím, že zavedení registračních pokladen by uvítal.

Předseda ASO Bohumír Dufek chce, aby se všechny strany navzájem vnímaly. Odbory nejsou nepřátelé státu. Vznese dotaz, proč není možno využít soukromých peněz, domnívá se, že tato možnost není připravena. K registračním pokladnám uvedl, že všechny velké subjekty již tyto pokladny mají. Otázkou je manipulace s nimi. Považuje za nemorální, že některé subjekty se placení daní vyhýbají.

Přestávka

Předseda ČMKOS Jaroslav Zavadil vystoupil se zásadním prohlášením. Strana odborů je v situaci, kdy připravuje rozsáhlou demonstraci proti způsobu vládnutí této vlády. Protože není vládní materiál, strana odborů doporučuje přerušit jednání, pokud nebude vládní strana jednotná a nepředloží návrhy, které budou korespondovat s návrhy odborů. Strana odborů jednání mimořádné Plenární schůze RHSD ČR opouští.

Předsedající upozornil, že byl předložen materiál, který je diskutován ekonomickými ministry a proto se domnívá, že je vhodný i k diskuzi se sociálními partnery.

Předseda vláda RNDr. Petr Nečas uvedl, že tuto situaci čekal s ohledem na přípravu demonstrace. Považuje za přirozené, že se diskutuje materiál v koalici a v PEM a teprve poté bude přijat vládní materiál.

Předseda OS Dopravy Luboš Pomajbík upozornil, že nejde o dnes předložený materiál, ale o žádost vládě o pozastavení reforem a dalším jednání o nich.

Viceprezident SP ČR Ing. Pavel Juříček, Ph. D. požádal o konstruktivní postoj a doporučil jednání v užším kruhu a pokusit se nalézt společnou cestu. Je nutné najít velmi rychlou shodu pro rok 2012, ale i pro rok 2013. Byla by škoda nyní z jednání odejít, bylo by to ke škodě pro ČR. K oblasti dotací ze strukturálních fondů jde o částku kolem 236 mld. Kč, které nejsou smluvně potvrzené pro rok 2012 a 2013. I zde v této střednědobé oblasti je třeba najít shodu. Z hlediska dlouhodobosti, kdy je zpracována strategie konkurenceschopnosti, je vláda připravena spolu se sociálními partnery připravit materiál, který by řešil technickou vzdělanost, inovace atd. Informoval, že v průmyslu za poslední tři roky klesly ceny o 17%. To

znamená, že přišel o významný podíl přidané hodnoty. Průmysl ztrácí dech a tím země ztrácí konkurenceschopnost. V takto těžké době není vhodné jít do střetu a opustit jednání.

Prezident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák uvedl, že je možné přerušit projednání tohoto bodu do doby, než bude vládní materiál a materiál k čerpání strukturálních fondů. Dnes potom pokračovat v dalším programu. Neodcházet z jednání.

Předseda KZPS ČR Jan Wiesner se přiklonil k názoru předřečníka a informoval, že konfederace předala písemné připomínky a nyní je na vládní straně, zda připomínky využije a kdy zpracuje vlastní materiál. Ten potom projednat v RHSD ČR. Vrátil se k přípravě prorůstových opatření, které přednesl předseda vlády. Zdůraznil, že je třeba práce na nich urychlit. V této souvislosti připomněl dlouhou přípravu proexportní strategie.

Předsedající konstatoval, že proexportní strategie byla schválena minulý týden. Zástupce KZPS ČR Ing. Václav Matyáš k prorůstovým opatřením uvedl, že zde chybí proinvestiční politiky.

Prezident SOCR ČR Ing. Zdeněk Juračka upozornil, že zde zastupuje 16% všech zaměstnanců v ČR. Většinou se jedná o malé a střední podnikání v obchodě a cestovním ruchu. Proto nechápe vžité názory na registrační pokladny. Je možné nehovořit o registračních pokladnách, ale o elektronickém účetnictví, které je povinné v celé Evropě. Podnikatelé, které zastupuje, chápou úsporná opatření vlády, proto vidí nutnost zlepšení výběru daní a potřebu znemožnit zneužívání stávajícího daňového systému. Ti, co neplatí daně, ničí svým jednáním poctivé živnostníky. Odhadem dochází v této oblasti k únikům ve výši 30 mld. Kč. Je jiná doba a je třeba situaci řešit. Pokud nebude situace řešena, dojde k devastaci tohoto odvětví. V žádném případě nedojde k masivnímu nárůstu administrativní zátěže a dalších nákladů.

Předseda ČMKOS Jaroslav Zavadil potvrdil, že odbory opouští jednání. Záležitost je hlubší. Odbory již dlouhou dobu podávají připomínky k řešení situace a mají některé podmínky, které nebyly vyslyšeny.

Předseda vlády RNDr. Petr Nečas opakovaně konstatoval, že strana odborů na jednání přišla již s úmyslem jednání opustit.

Předseda OS KOVO Josef Středula oponoval tomuto názoru s tím, že pokud by tomu tak bylo, nebyli by zde zástupci odborů celou dobu a nejednali by.

Vzhledem k odchodu delegace odborů ukončil předsedající jednání mimořádné Plenární schůze RHSD ČR.

Zpracoval: Sekretariát RHSD ČR

RNDr. Petr Nečas
předseda vlády ČR
a
předseda RHSD ČR